

༄༅ །ས་དཔུང་ཕྱོགས་བསྐྱེགས།

བསོད་ནམས་དབང་ལྷན་ཁྱིམ་བསྐྱེགས་ཏེ་འགྲེལ།

ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

ལྷན་པོ་དཔྱད་ཕྱོགས་བརྒྱུགས།

བསོད་ནམས་དབང་ལྷན་གྱིས་བརྒྱུགས་ཏེ་འགྲེལ།

ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སླུ་ཁང་།

མཚོ་སྡོན་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་གནའ་དཔེའི་དཔེ་ཚོགས།

ས་དབྱུང་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

བསོད་ནམས་དབང་ལྡན་གྱིས་བསྒྲིགས་ཏེ་འགྲེལ།

ཀན་སྤུ་མི་རིགས་དཔེ་སླན་ཁང་གིས་བསྐྱན་ཏེ་བཀྲམས།

ཀན་ཨོ་ཁུལ་གཙོས་ཁྲོང་པར་ཁང་གིས་དཔར།

2007ལོའི་ཟླ8པར་པར་གཞི་གཉིས་པ་དང་དཔར་ཐེངས་གཉིས་པ་དཔར།

དཔར་གྲངས། 5.001—10.000

ISBN 7—5421—0408—X/C·11 (民文)

དེབ་རིན་ཤོད། 18.50

《青海少数民族古籍丛书》

地相文汇编

索南航旦 编注

甘肃民族出版社出版发行

兰州市南滨河东路520号

甘南州羚城印刷厂印刷

开本:850×1168毫米 1/32 印张:12.31 插页:30

2007年8月第2版 2007年8月第2次印刷

印数:5.001—10.000

ISBN 7—5421—0408—X/C·11 (民文) 定价:18.50元

མཚོ་སྔན་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་གནའ་དཔེའི་ དཔེ་ཚེགས་པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་གསལ་བཤད།

དཔེ་ཚེགས་འདི་ནི་ཉུང་ཡུང་དབྱང་དང་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་ཁབ་ཁང་གི་རང་
རྒྱལ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་གནའ་དཔེ་ལེན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་མཚུབ་སྟོན་གྱི་.....
དགོངས་དོན་ལྟར། མཚོ་སྔན་ཁིང་ཆེན་མི་རིགས་ལས་དོན་ལྷོ་ཕྱོག་ལྟར་ཁང་གི་
གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གནའ་དཔེ་གཞུང་ལས་ཁང་གིས་འཆར་འགོད་ལེན་.....
བསྐྱེད་བྱས་ཤིང་། ཀན་སྤྱུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་གིས་པར་དུ་བསྐྱུན་པ་ཡིན།

མཚོ་སྔན་དུ་མི་རིགས་མང་པོ་གནས་ཤིང་། མི་རིགས་སོ་སོས་ཡུན་རིང་
ཐོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ཁོད་དུ་བསམ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རི་ཐོའི་
གཏོས་དང་མཉམ་པ་མཛད། དེའི་ནང་དུ་ལོ་རྒྱུས་དང་། སྐར་ཕྱི་ས།
གསོ་རིག རྒྱ་ཆལ་སོགས་འདུས་ཤིང་། བསམ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་འདི་དག་
ལས་ཁ་ཤས་ཡིག་ཅིར་བཞོད་པ་དང་། ཁ་ཤས་རྣམས་རྒྱ་དུ་དར། ཡིན་ནའང་
སྔན་ཆད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབང་གིས་གོ་རིམ་དང་ཕྱན་པར་ལེགས་བསྐྱེད་བྱེད་མ་ཐུབ།

ཉུང་གི་སྐབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཀྱང་ལྷ་ཆང་འདྲོམས་སྤོས་ཚོགས་ཐེངས་

གསུམ་པའི་ཚུན་ལ། ཉང་ཁྱད་དབྱང་དང་རྒྱལ་མིང་སྤྱི་ཁབ་ཁང་གིས་ཡིག་ཆ་
 ཐེངས་མང་སྒེལ་ཏེ། གནའ་དཔེ་ལེགས་བསྐྱེད་བྱས་ནས་མེས་རྒྱལ་གྱི་རིག་
 གནས་ཤུལ་བཞག་ཅ་ཆེན་རྒྱད་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་ནི་དུ་རབས་ཆ་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བ་
 ཡོད་པའི་བྱ་བ་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད་ཅེས་བསྟན། གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་
 གནའ་དཔེ་ལེགས་བསྐྱེད་བྱེད་པ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་ཀའི་སྐོས་རིམ་དུ་བཞག
 ཉང་དང་མིང་གཞུང་གིས་དཔྱད་དཔྱད་དོན་འདི་ལག་ལེན་བྱས་ནས། སྤྱི་ཚོགས་
 རིང་ལུགས་ཀྱི་དེང་རབས་ཅན་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་པའི་མེས་
 རིག་དང་དངོས་པོའི་མེས་རིག་གི་འཛུགས་སྐྱུན་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་ཆེད།
 ང་ཚོས་གནའ་དཔེ་འཆོལ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་མཉམ་དུ་འཆར་གཞི་ཡོད་པའི་སྐོ་
 བས་ལེགས་བསྐྱེགས་དང་དཔེ་བསྐྱུན་བྱས་ནས་སློག་མཁན་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་ཁུར་
 ལུ་མཐུད་དུ་འབྲལ་རྒྱ་ཡིན། ཐེངས་འདིར་པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་«ས་དབྱུང་ཚོགས་
 བསྐྱེགས་»ཞེས་པ་འདི་ནི་པོད་རང་ས་ནས་ཐོན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་དཔྱད་ས་
 དོན་དང་། ཁོར་ལུག་བརྩོན་གྱི་གདོད་མའི་རང་བཞིན། རྩོད་བཅུད་ཀྱི་
 འབྲེལ་བའི་ལྟ་བ་དང་རང་བྱུང་ལྟན་སྲུབ་ཀྱི་ས་རྒྱའི་མངོས་པ་འཆོལ་བའི་མངོས་
 དཔྱད་ལྟ་བ་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་དབྱུང་ཡིག་རིག་ཐང་ལྟན་པ་ཞིག་
 དང་། དཔེ་རྒྱན་དཔྱོན་ཞིང་འཆོལ་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་གཞིར་ནས་པར་
 དུ་བསྐྱུན་པ་ཡིན། དེ་ལྟ་ནའང་དཔེ་དེབ་འདིའི་ནང་དུ་ལུལ་ཚས་ཀྱི་རྫོངས་པ་
 དང་འབྲལ་བའི་ཆ་གང་མང་ཞིག་མཆིས་མིང་པས། སློག་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་
 མར་ལེ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དངོས་གཙོ་ཚད་སྲུབ་རིག་པའི་ལྟ་བ་སྦྱུང་ནས་སྤྱིགས་དོར་
 བཅུད་ལེན་བྱེད་རྒྱ་ནི་ཅེས་ཀྱང་ལུགས་ལ་འདོགས་པར་ཞུ།

གནའ་དཔེའི་ལེགས་བསྐྱེད་དང་དཔེ་སྐྱུན་གྱི་ཐད་ལ་ང་ཚོར་ཉམས་སྦྱོང་

དགོན་ཁིང་ཕུ་ཆད་ཀྱང་དམའ་ཕྱིར་ནོར་སྐྱོན་ཡོད་ངེས་པས། ཀྱི་ཆེད་སྒོག་
མཁའ་ཆོས་དགོངས་འཆར་རྒྱག་སྒྲོལ་བྱ་བ།

མཆོ་སྐྱོན་ཁིང་ཆེན་མི་དུགས་ལས་དོན་ཕྱ་ཡོན་སྐྱོན་ཁང་གི་གྲངས་བྱང་མི་
དུགས་གནའ་དཔེ་གཞུང་ལས་ཁང་ནས།

1995ལོའི་ཟླ7པའི་ཆོས15ལ།

མྱོང་སྒྲིབ་བ།

ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་རིང་ལ། རས་སྒྲིབ་བྲིད་བྱེད་པའི་ཞོར་ལ་ནམ་རྒྱུན་
འདི་ལྟར་འདར་བརྒྱབ་སྒྲིབ་། བོད་རང་ས་ནས་འབྲུངས་པའི་རིག་གནས་
ཞེས་པ་གང་ཡིན། གདོད་མ་ཐོན་གྱི་ཤེས་རིག་ཡིན་པར་བསམས་ན་དེར་གི་
དུས་འདིར་མི་རྣམས་སྟེར་རིས་དང་རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་བདེན་
པའི་རག་ཀྱང་ལོག་པར་བཅི་ན་གང་བྱན་དུ་བཤད་རྒྱ་ནི་རྩ་མོ་ཞིག་མིན།
དེས་ན་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་རྒྱང་བ་ལྟ་སོར་རྟེན་སྟམ་ན། དེ་དག་གིས་
བོད་ཡུལ་སྤངས་པའི་མྱོང་ལ་ཤེས་རིག་གི་ཉེ་ཐེར་སྒྲིབ་པས་ཡུལ་འདི་ཡང་རིག་
པ་ཐུན་ཐུམ་ཆོར་པའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་བརྒྱུར་བ་བདེན་ཡང་། རིག་གནས་
འདིའི་མེ་ཏོག་འབྲུངས་ས་ཉིད་གརྒྱ་རྩ་ཆབ་སྟོན་མོའི་འགམ་ཡིན་ཞིང་། ལྟའི་
དཔག་བསམ་སྒྲོན་པ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རིག་དེ་དག་ལ་ཡ་མཆན་དད་གུས་དང་ཤེས་
འདོད་གྱི་འགམ་རྒྱ་ལྟར་བ་ལས་མཐོ་རྒྱབ་བྱས་ན། རྒྱ་རྩ་ཆ་ལྟོད་ལ་བསྒྲོན་
པ་དང་འདྲ་བས་རང་རྒྱད་དང་སྒྲོ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུགས་མི་བྱབ་སྟམ། དེ་ལྟར་
བསམ་གཞིར་གཏོང་བའི་མོད་ལ་གཙོ་བོ་བོད་རང་ས་ནས་བྱུང་བར་འདོད་ཅིང་
དམངས་ཁྲོད་ན་དར་བྱུང་ཆེ་བའི་ས་དབྱེད་ལ་ཡིད་སྟེར་ནས་ཡིག་ཆ་འཛོལ་སྟེད་
དང་ཡིག་ཆ་དེ་དག་གི་རིག་གནས་རིན་ཐང་སོར་ལ་དབྱེད་ཁུལ་གྱི་ངལ་བ་
བགྱིས། །

ས་དབྱུང་ཅེས་པ་གནའ་རབས་པོད་མི་ཆམས་ཀྱིས་གཞིས་གནས་ཁོར་
 ཡུག་འདེམས་ཀ་བྱེད་སྤངས་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཅིག་ཡིན། དེ་ནི་སྤྱང་བྱེད་རྒྱལ་པོའི་
 སོ་བྲང་འདེབས་པ་དང་། དགེ་འདུན་འདུས་པའི་སྡེ་དང་རི་ཁྲོད་མཆོམས་
 ཁང་། གཙུག་ལག་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་ལབ་ཅོ། གསོན་པོ་དཀྱུས་མའི་
 ཁང་བྱིམ་དང་གཤེན་གྱི་རྩུ་འདེབས་པ་སོར་དགོན་རྩ་སྤྱང་གསུམ་དང་།
 གསོན་གཤེན་གཞི་བདག་བཅས་ཀྱི་གནས་ས་འཆོལ་སྐབས་ངེས་པར་ལག་རྩ་
 ལེན་པའི་དབྱུང་ཐབས་ཀྱི་གཞུང་ལུ་ཤེས་ཤིག་ཡིན། ས་དབྱུང་ལ་བརྟག་བསྐྱང་
 ཟུང་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་གལ་ཆེ་བ་གསུམ་ཡོད། བསྐྱང་བ་དང་ཟུང་བ་གཉིས་ཆོ་
 གའི་སྡོ་ནས་རྒྱགས་པར་བྱེད་པས་ས་གཞུང་མང་པོར་དངོས་སུ་བརྟན་མེད།
 བརྟག་རྒྱལ་དངོས་མདོར་བསྐྱས་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། དང་པོ། འདེབས་པའི་ས་
 མིག་འཆོལ་བ། དེ་ཡང་མདུན་རྒྱབ་གཡས་གཡོན་དང་། ཅེ་འཛོན་འགབ་
 དང་བྱ་བ་ལེན་སོགས་ལ་ལེན་པར་བརྟན་ནས་མི་ཆམས་ཀྱི་འབྱུང་ཁམས་བདེ་
 བེད་ཡིད་ཆོམ་པ། མི་ཟུར་གཉིས་ལ་འཆོ་བའི་མཐུན་རྒྱུན་འཕྱར་བའི་དགེ་
 མཆོན་ཅན་གྱི་རི་རྒྱ་མཛེས་པ་ཞིག་དགོས་པ། གཉིས་པ། འདེབས་པ་
 དངོས་ཀྱི་སྒྲིང་། དེ་ཡང་རང་བྱུང་གི་ཁོར་ཡུག་དེ་རི་རྩུར་བཞོལ་སྦྱོད་བྱེད་པ་
 སྟེ། དགོན་སྡེ་གཞིས་མཁར་གང་ཡང་རྩུང་བའི་མདུན་རྒྱབ་ཀྱི་རྟོན་ཚུར།
 བང་གི་བཞོད་པ། ལམ་དང་རྒྱ་སོར་གྱི་ཚུར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་སོར་ཡིན།
 གསུམ་པ། ས་དབྱུང་ངན་པ་བཅས་པའི་ཐབས་སྡོ་ཆོར་བརྟན་ནས། མི་
 ཆམས་ཀྱི་རྒྱལ་རྟོག་སེལ་བའི་རིམ་པ་བཅས་སོ། །

ད་ཐེངས་«ས་དབྱུང་ཚུགས་བརྒྱགས་»སུ་གཅིག་རྩ་སྡེབས་པའི་ས་གཞུང་
 ཆམས་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པར་གྲུབ་པའི་«ས་

དབྱད་ཐོར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་«གསང་སྔགས་ལམ་རིམ་»ལས་བརྒྱུས་པ་
 ཡིན་ཞིང་། སྤྱིར་ན་སྒྲོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ས་དབྱད་ཀྱི་བརྟན་བཙས་འདི་
 ལས་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ད་ཐེངས་ལག་རྒྱ་མ་རྒྱད་པས་མི་བརྒྱུར་ཀ་མེད་
 བྱུང་། དེ་ལྟ་ནའང་ས་དབྱད་ཐོར་བྱ་ཙམ་པ་འདི་ནི་ཁོང་གིས་བོད་ཡུལ་གྱི་
 ཡུལ་གྱི་དངོས་ལ་བརྟན་པའི་སྤྱིང་བ་ལས་ཐོན་ཞིང་། ཆོག་བསྐྱེད་བ་དང་དོན་
 བརྟུས་པ་སོར་གྱི་བྱུང་ཆོས་མངོན་གསལ་ལྟ་ན་པས་འདི་ནི་ས་གཞུང་གལ་ཆེན་
 ཞིག་དང་སྔ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཆེ་བཞིན་ཡོད། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མི་བཞིས་གཏན་ལ་
 སལ་བར་བྱགས་པའི་«སའི་ལེན་ཉེས་ཀྱི་སྤྱང་དོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གི་མ་
 བརྟུས་སྤྱངས་»ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཤུ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཁས་པ་མི་བཞིས་མ་པམ་གཤུ་མཆོད་
 འབྲམ་དུ་སྒྲུ་མོ་ལས་ས་དབྱད་ཀྱི་ལག་ལེན་དཔར་འབྲིད་རི་ལྟར་སྤྱང་རྒྱུ་དང་
 དབྱད་པའི་ཐབས། རྣམ་གྱི་དབྱད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་དབྱད་པ། མ་ལེས་
 པའི་དབྱད་པ། གནམ་ས་བར་སྤྱང་ལ་དབྱད་པ། ཆེ་འཛིན་དང་ས་འགབ།
 ལེན་དང་སྤྱང་བ། ས་མིག། རྒྱ་དང་ལམ། སའི་སྤྱང་བཞི་དང་གཏུང་མ་
 བརྟུད། སའི་སྤྱང་དང་དཔྱ་ཐག ས་ཟད་དང་སའི་བདུད་སོར་ཅུང་ཟད་
 རྒྱས་པར་བཤད་ཡོད་ལ། རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་ལ་རང་དབང་ཆེ་ཞིང་རིང་བྱུང་ལྟ་
 ཆོགས་པ་དང་། བརྟུ་རྒྱུད་དང་པལ་སྤྱད་མང་བཞིག་ཤིང་། འདི་ནི་ས་གཞུང་
 སྔ་གསུམ་གྱི་དང་གཏེ་ཆེ་བཞིན་ཡོད་ཡང་། ད་ཆར་བརྟུ་མས་ཆོས་ལག་གིས་
 མ་ཅུང་མི་དག་པ་ཞིག་ལས་ལག་སོན་མ་བྱུང་བས་ཞིབ་བརྟུར་དང་འབྲུལ་སེལ་
 ཀྱི་བྱ་བ་སྤྱིང་མ་བྱུང་བ་དགོངས་འཇགས་འཆོལ།

«ས་དབྱད་རིན་པོ་ཆེའི་ཐེམ་སྐས་»ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་མགོ་གངས་དང་ཆོས་
 རྒྱུན་རྒྱ་གར་ལ་སྤྱག་པ་བཞིན་རྒྱ་པོ་རྒྱུ་དཔལ་ལྟ་ལ་ཉི་ཤ་ཉིད་བོད་ཡུལ་དུ་

མེད་པ་སྐྱབས་སྒྲུབ་སེའི་སྤྱིང་པ་ས་རྩོམ་ཆེས་པོད་ཀྱི་འགྲོ་དོན་མཛད་པར་དགོན་
 པ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་། གྲོང་དང་དགུས་མའི་བྱིས་གཞིས་སྟེ་འདི་བས་
 དགོས་པར་དགོངས་ནས་ས་དཔྱད་ཀྱི་མན་རག་འདི་གནང་བ་ཡིན་ཞིང་།
 འདི་ལས་རྒྱ་པོད་ཀྱི་ས་གཞུང་ལ་འདྲ་བྱད་ཅི་ཙམ་ཡོད་པ་དང་པོད་ཀྱི་ས་དཔྱད་
 ལ་རྒྱ་གར་དཔྱད་བབས་སྟེ་ཀྱི་གན་རི་འདྲ་བྱུང་བ་ཤེས་ཐུབ། ཀམ་པ་རྒྱ་ག་
 ཡ་ལྟེས་མཛད་པའི་རི་ཆོས་མཆམས་ཀྱི་ཞལ་གདམས་ལས་བདུས་བའི་«ས་
 དཔྱད་རིན་ཆེན་ཀུན་འདུས་»དང་སྒྲ་བྲང་བཟ་ཤེས་འབྱུང་བའི་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ལྷ་མོ་སྟོ་བཟང་རྩལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་«ས་
 དཔྱད་ཆོག་དོན་ཀུན་གསལ་འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་རིན་ཆེན་བྱམ་བཟང་»ཞེས་
 བྱ་བ་གཉིས་ནི་རྒྱ་པོད་ས་དཔྱད་ཀྱི་གཞུང་བཟང་མང་པོའི་འོ་མ་དགུགས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་མར་བརྟད་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡིན་པས། ཁྲུངས་བརྟན་ཞིང་གནད་ལ་
 གཞལ་བ། རྒྱས་བརྩམས་འཆམ་ཞིང་སྟོ་ལ་འབྱེར་བདེ་བས་བྱུང་བརྟེན་ཆེ་བ་
 དང་། སྟོང་ཆེན་ཆོས་དབྱིངས་སྟོབས་ལྡན་དོན་རྩིས་མཛད་པའི་མདོ་རྒྱད་རིན་
 པོ་ཆེའི་མཛོད་ཀྱི་རྒྱས་འགྲེལ་ལས་བྱུང་བའི་«ས་རྒྱ་ཤིང་གི་དཔྱད་པ་»ཞེས་པ་
 སྟོབ་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་ས་དཔྱད་ཀྱི་འགྲེལ་བའི་རྩལ་དུ་ས་ཤིང་རྒྱ་ཡི་དཔྱད་པ་
 དང་སྒྲ་བྲང་གདབ་མིག་སྟེ་གསུངས་ཡོད་པ་དང་། «ས་བཟླ་བ་སྒྲང་སྒྲང་
 གསུམ་བྱམ་གཉིར་དང་བཅས་པའི་ལག་ལེན་མདོར་བརྩམས་ལྷན་ལ་རྒྱན་པོ་»ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་སྒྲམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ནི་རྒྱད་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ལྟར་ས་བཟླ་བ་སྒྲང་སྒྲང་གསུམ་ཆོག་དང་བཅས་པ་བརྩམས་པར་
 བརྟན་ཡོད། གཞན་ཡང་བྱད་པར་བའི་བརྟེན་དང་ཆོག་ལ་མཆན་འགྲེལ་
 ཙམ་བྱས་པ་ནི་དང་དང་འདྲ་བའི་གསར་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོ་བདེ་བ་དང་

འཁྱེད་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་དཔེ་སྟོན་མང་པོ་བྱས་ནས་བཀྱི་བྱལ་བྱས་ལ། ཟུར་དུ་
 དཔེ་བཀྱ་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་བཞོད་པའང་། སྟོན་ཆད་ས་དཔུང་འདི་ལ་སྦྱར་བའི་
 སྐབས་སུ་བྱེ་མ་སྦྱངས་ནས་དམར་འབྲིད་བྱེད་པ་དང་དཔེ་རིས་ཐབ་ནས་ས་
 དཔྱིབས་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་སྟོལ་ཡོད་མོད་ཀྱང་ད་སངས་ལག་དུ་སྟོན་པའི་
 དཔེ་བཀྱ་ཕལ་ཆེ་བ་ནམས་ཐིག་ཙ་འཆོལ་ཞིང་ཕྱིར་བས་ས་རིས་དང་ས་ངོ་མི་
 འཕྲོད་པར་བརྟེན། ཁོ་བོས་ས་དཔུང་གི་གཞུང་ལུང་དངོས་ལ་བརྟེན་ནས་
 གསར་དུ་བཞོད་པ་ཡིན།

གོང་ནས་ངོ་སྟོན་བྱས་པའི་ས་གཞུང་ནམས་ལ་གཞིར་ན། ས་དཔུང་ནི་
 གཙེ་ཆར་ཞིང་ལས་གཉེར་བའི་སྤྱི་ཚོར་ནང་བྱང་ཞིང་། མི་ནམས་ཀྱིས་རང་
 བྱང་ཁོར་ཡུག་དང་མཐུན་འབྲིས་སུ་གནས་པའི་ཆེད་དུ་སྟེལ་བའི་ཐབས་ལམ་
 ཞིག་ཡིན་པས་སྟོན་གྱི་དང་ལ་མཆར་བོ་ཞིག་མིན་ནའང་། གནའ་བོའི་དུས་
 སུ་རང་བྱང་ས་རྒྱས་དང་། བཀའ་དབུལ་། ཉི་ཟླ་གཟའ་སྐར་གི་འཁོར་
 བསྟོད་དང་རྒྱ་ལམ། རི་རྒྱ་ནུཌ་གསུམ་དང་སའི་དཔྱིབས་དང་མདངས།
 ཁང་བརྩོ་སོར་ལ་ཆད་མཐོ་བའི་ངེས་ཤེས་མེད་པའི་ཆ་རྒྱུན་འོག མི་ནམས་
 ཀྱིས་སྐབས་དེའི་རིག་པའི་དཔོག་ཆད་ཀྱིས་ཁོར་ཡུག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཅི་བྱལ་
 བཀྱིས་པ་ལས་བྱང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་ཡུན་རིང་བོ་
 སང་བ་ན། དེ་ལ་ཡུལ་ཆས་ཀྱི་ཤན་ཤུར་དང་ས་མཁན་ནམས་ཀྱིས་རྒྱས་སྟོས་
 མཛད་པའི་དབང་གིས་གཞོད་མའི་ཆན་རིག་དང་མཐུན་པའི་ཆ་དེ་གལ་ནས་
 སྟོན་གྱི་དང་མཆར་སྤང་ཆེ་ཞིང་། བདེན་རྒྱན་བཟང་ངན་གང་ཅུང་མཆིས་
 པ་སྟེ། དངོས་གནས་

མི་སྟག་བཙོག་པ་མཛེས་པའི་ཙར་གནས་ཤིང་།

ཡ་མ་འཚལ་གཟུང་ངོ་མཚར་གཟུང་ལ་བསྟེན།

ཕྱིངས་ཤིང་འཚལ་གཟུང་བྱང་འཕྲུག་གཞུག་ལ་ཡིབ།

དགེ་ལྷན་མཉམ་གནས་ལུན་སྒྲུང་གལ་གཅིག་ཚུད།

ཞེས་པའི་རྣམ་པར་གྲུབ། . ད་ལྟ་ང་ཚོའི་འོས་འགན་ཡང་དཔུང་གཞིའི་

ཡིག་ཆ་འདི་རྣམས་ལེན་བསྐྱོགས་བྱས་ནས། རྒྱུང་ས་པ་དང་མཚར་འཕྲུལ་ཆེ་
བའི་ཕྱི་ལྷན་བཀོག་ནས། བར་གྱི་དོན་ལ་གནས་པའི་བདེན་པ་སྟེ། ཉི་ཟླ་
སྐར་གསུམ་དང་རི་རྒྱ་ནག་གསུམ། རྩ་ས་ཆོགས་ཀྱི་འཕྱར་ཤོག་འཕྱར་ལཱའི་
གཡོ་བ་སོར་རང་བྱུང་གི་བཀོད་པ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་འཕྱར་ཁམས་དང་སེམས་པ་
སོར་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། གནའ་ལྷ་མོ་ནས་རྒྱ་དཀར་ནག་དང་ཐོད་
གསུམ་ལ་འབྲེལ་འདྲིས་ཆེ་ཚུལ་དང་། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ལ་དད་
མས་བྱེད་པའི་ལྟ་བ་དང་ཁོར་ཡུག་གི་མཛེས་པ་འཚལ་བའི་མཛེས་དཔྱད་ཀྱི་ལྟ་
བ་བྱང་པར་བ་སོར་ཁོར་ཡུག་བྱང་པར་བས་བསྐྱེད་པའི་རང་སའི་རིག་གནས་ཀྱི་
གདོད་མའི་རང་བཞིན་དང་དགོངས་དོན་གསལ་བོར་བཏོན་ནས། བོད་
གནའ་རབས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་བཟོ་རྩལ་གྱི་རང་བཞིན་ངོ་མ་འཚལ་བ་དང་། དེང་
དུས་ཚན་རིག་དང་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་བའི་འགྲོས་དང་བསྐྱེད་ནས་བོད་ཡུལ་
ཀྱི་འབྲལ་བཞུད་ལྟར་སྒྲིམ་གྱི་ལས་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྟེ། རང་བྱུང་སྤྱི་ཆལ་
ལས་བདེ་བ་འཚལ་བ་དང་རི་རྒྱ་ལས་མཛེས་པ་སྦྱང་བར་སྤྱང་དོར་གྱི་གནད་མ་
འཕྲུག་པར་སྟོན་དགོས་པ་དེ་ཡིན། །

མཁུག་མཐར། ས་དཔུང་གྱི་དཔེ་ཆ་འདི་རྣམས་འཚལ་སྟུང་བྱེད་སྐབས་
བཤད་བྱིད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་སྦྱང་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ལྷང་སྐྱེས་
རབ་དར་རྒྱས་དང་ཨ་ཁུ་འཇམ་དབྱངས་ཉི་མ་གཉིས་དང་། པར་བསྐྱེད་དང་

དཔེ་བཀྲའི་འཆར་འགོད་ལ་རྟེན་རམ་གནང་བའི་མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་གངས་
ཁུང་མི་རིག་གནང་དཔེ་གཞུང་ལས་ཁང་དང་། མོས་སྤྱོད་པོ་བསོད་ནམས་
དང་སྡོ་བཟང་སོན་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་བྱིན་ཞུ། །

སྟོས་པ།

ཀུན་རྫོབ་ས་ཡི་དབྱེད་པའི་གཞུང་ལུ་འདི། །

ཟུམ་གཞོན་ལ་རམས་པའི་རྟེན་བྱ་མིན། །

གཞན་ལ་མི་སྟོན་བཅད་ཀྱི་གསང་བའང་མིན། །

སྡོ་ལྷན་རྟོག་དཔྱད་འཇུག་པའི་གཞིར་སྟོ་འ། །

ཞེས་སྟོག་པ་པོས།

1995ལོའི་ཟླ་7པའི་ཆོས་6ལ།

དཀར་ཆག

སྒྲིབ་དཔོན་པར་འཛིན་གསར་མཉམ་ལམ་རིམ་ལས་བྱུང་བའི་

ས་དབྱུང་ཐོར་བུ། (1)

སའི་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་འབྱེད་པའི་ནམ་གཞག་གྱེ་

མ་བདེལ་སྤྱངས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། (5)

ས་དབྱུང་སྤྱང་ཐོ་དགུ་འདུས་ཀྱི་མན་ངག་ལག་ཏུ་ལེན་

ཐབས་བཞུགས་སོ། (31)

རི་ཚོས་མཚམས་ཀྱི་ཞལ་གདམས་ལས་ས་དབྱུང་རིན་

ཆེན་ཀུན་འདུས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། (59)

ས་དབྱུང་རིན་པོ་ཆེ་ཐེམ་སྒྲིབ་ཞེས་བྱ་བ་རོ་ཐོ་དཔལ་

ལྷན་ཨ་ཉི་ཤ་ལ་དགུ་བཙམ་པ་སེལ་སྒྲིང་པས་

ཕུལ་བ་བཞུགས་སོ། (78)

ཐེ་རྒྱུ་དཀར་པོའི་དོ་ཤལ་ལས་བྱུང་བའི་ས་དབྱུང་

བཞུགས་སོ། (89)

ས་དབྱུང་ཆོག་དོན་ཀུན་གསལ་འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་

- རིན་ཆེན་བུམ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ། (212)
- མདོ་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་དྲ་ཀྱི་རྒྱས་འགྲེལ་ལས་ས་ཚུ་
 ཤེང་གི་དབུད་པ་བཞུགས་སོ། (262)
- ས་དབུད་ཉུང་བསྐྱས་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་
 བ་བཞུགས་སོ། (291)
- རྫོང་འཛིན་དབུད་པ་ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་ལྷེ་མིག་
 བཞུགས་སོ། (306)
- ས་བརྟག་བསྐྱང་སྦྱང་གསུམ་བུམ་གཉེར་དང་བཅས་
 པའི་ལག་ལེན་མདོར་བསྐྱས་ཡུལ་ཚུན་པོ་ཞེས་
 བྱ་བ་བཞུགས་སོ། (319)

སྒྲོབ་དཔོན་པ་རྒྱའི་གསང་སྒྲུ་ལམ་རིམ་ ལས་བྱུང་བའི་ས་དབྱུང་ཐོར་བྱ། །

[ཙ་འགྲེལ་གཉིས་སྒྲོབ་]
[དཔོན་གྱིས་མཛད།]

གྲུ་རྩ་རིན་པོ་ཆེ་པ་རྒྱའི་ལམ་རིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

སྒྲོབ་དཔོན་པ་རྒྱའི་དགོངས་པ་རྒྱུ་པ་ཆེན་པོ་མན་ངག་གཞུགས་ཆེན་
སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ནས་རྒྱུ། ཟུར་ཕྱུ་འབྱུང་གནས་ལ་བཀའ་བབས་པའི་
ཁྲུངས་མ་རང་དུ་སྒྲུང་བས་(གྲུ་རྩའི་)གཏེར་ཆེན་ཡིན། བཤམ་འགྲེལ་ཤེས་
མཆོ་རྒྱལ་གྱིས་གཏེར་ནས་སྒྲུབ་དངས་པའོ། །

བྲག་ནག་དུར་ཁྲོད་སྤྱག་སྟེ་སྒྲོན་ཡོན་བཅི་ཞེས་པས་བྲག་སྤྱག་མ་མོ་
དང་སྒྲིན་པོའི་གནས་ཡིན། རིག་པ་དྲངས། ཐབས་ལམ་ལ་དགའ། རྟེན་
ཁྲོད་སྤྱ་དང་གནོད་སྒྲིན་གྱི་གནས་ཡིན། །གནས་པ་ཆེ། གསར་བ་ལ་དགའ་^①།
དུར་ཁྲོད་གཤིན་རྗེ་ཤ་བ་དང་ཅུ་ཀིའི་གནས་ཡིན། བྱིན་སྒྲབས་ཆེ། རྟིང་བ་
ལ་དགའ་^②། ས་སྤྱག་ཐེའུ་བྲང་མ་མོ་དང་དམ་སྒྲིའི་གནས་ཡིན། ཡེ་འབྲོག་
མང་། མ་མོ་བསྐྱབ་པ་ལ་དགའ། ཤིང་རྒྱང་གཅིག་གི་ལྷ་རྟེན་ཡོད་པ་ལྷ་སྟེན་
ཀྱི་གནས་ཡིན་^③། དབང་སྤྱག་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པ་ལ་དགའ། ཅེས་སྟེ་ཁྲོངས་
སྤྱ་གནས་མཐའ་དག་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒྲོན་ཡོན་བཅི་ཞེས་པ་ལ་གསུམ་རྟེ།
མཆན་ཉིད་མི་ལྡན་པའི་སྒྲོན། ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན། ལྡན་ཚུལ་ངེས་བཟུང་

བཞོ། ।

དང་པོ་སྒྲིབ་ནི། ཤར་རི་མཐོན་ཆོལ་གནོད། ལུབ་ཏར་པོར་སོང་ན་
བཀྲ་མི་ཤིས། རི་རྩ་མདུང་ཚུར་སྤྱུ་བྱུག་ན་བར་ཆད་འོང། ཆ་གང་མ་སྒྲུམས་
ན་ནད་འབྱུག གདོན་གདུག་པ་ཅན་ཡོད་ན་བར་ཆད་འོང། རྒྱ་སྤང་བྱུག་
ན་མི་འཛོལ་ཡོང། །གཞན་ཡང་། རྟེན་ན་ཐག་ལྷུང་དུ་ཆ་བཤད་། ཏུས་
པའི་མཆོ་རིས་འདྲ་བ་དང་། རྟེན་སེན་གྱིས་བྲང་པ་འདྲ་བ། ཤི་པར་.....
བརྒྱུངས་པ་འདྲ་བ། སྒོ་ལ་གྲག་མདོ་བྱུག་པ། སྒོ་ན་མི་ལངས་པ་ལྟ་བུ་ལྷུང་
བ་ནམས་ནི་ས་དག་ཡིན་པས་སྒྲིབ་ཅན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་ནི། ཐག་སྒྱུལ་མོ་གྲུང་བྱས་པ་འདྲ་ན་ཉིང་འཛིན་
རྒྱས། པར་ཁ་ཐུབ་པ་འདྲ་ན་རྟོགས་པ་སྒྲེས། ས་དང་གནམ་གྱུ་གསུམ་དུ་ཡོད་
ན་འགྲུབ་ཐག་ཉེ། ལུབ་རི་མཐོན་བག་དྲོ། ལྷུང་རི་མཐོན་བཀྲ་ཤིས། སྒོ་
འདུས་འདྲ་ན་འོངས་སྒྲིབ་འདུ། ས་དག་གང་ཡང་མི་འདུག་ན་བཀྲ་ཤིས་ཉེ་
ཡོན་ཏན་ཆེད། །

གསུམ་པ་ལྡན་ཚུལ་ངེས་བརྒྱུད་བཞི། ས་པར་འདབ་བརྒྱུད་དུ་ཡོད་པ།
གནམ་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བརྒྱུད་དུ་ཡོད་པ། ལུབ་རི་མཐོན་པ། ལྷུང་རི་སྒྲུམ་པ།
གཡས་དར་དཀར་གྱི་ཡོལ་བ་འདྲ་བ། གཡོན་རི་སྒྲུངས་པ་འདྲ་བ། མདའ་
ཐུག་རྒྱ་བརྒྱལ་བ་འདྲ་བ། རི་ཐམས་ཅད་སྒྲུམ་ཞིང་ཞིངས་པ། མདོར་ན་
ལུབ་མཐོ། ལྷུང་སྒྲིབ། ཤར་གཞོལ། སྒོ་འདུས། མདུན་ཐང་། ལུང་
དབང་གི་སྒྲུར་ནས་འབབ་པ། ཉེ་མ་རྟག་ཅིང་གངས་མཐོང་། གསལ་ཆ་ཆེ་
ཞིང་སྤྱུབ་པ། ཆ་གང་སྒྲུམས་ཤིང་གཞི་བདག་འཇམ་པ། ཐག་ཉེ་རིང་
རན་ཅིང་ས་བཅན་པ། བཀྲ་ཤིས་ཤིང་གྲུབ་ཐོབ་གྱིས་ཞབས་གྱིས་བཅུན་པ་